ART NOUVEAU DESENLERİNİN ANALİZİ VE ÇAĞDAŞ SERAMİK SOFRA EŞYALARI ENDÜSTRİSİNDEKİ UYGULAMASI

Gülçin ÇAVDAR
Öğr. Gör., Uşak Üniversitesi, Deri, Tekstil ve Seramik Tasarım Uygulama ve Araştırma Merkezi, gulcin.cavdar@usak.edu.tr, ORCHID ID: 0000-0002-1550-9999

Aysun ERZİNCAN
Keramika, tasarim@keramika.com.tr, ORCHID ID: 0000-0002-7406-4344

Çavdar, Gülçin ve Aysun Erzincan. "Art Nouveau Desenlerinin İncelenerek Günümüz Sofra Seramikleri Endüstrisinde Kullanımı ve Güncel Yorumları". idil, 119 (2025/4): s. 691–699. doi: 10.7816/idil-14-119-10

ÖZ

19. yüzyılda dünya tarihinde önemli değişimler yaşanmıştır. Bu değişimler, hem ekonomik hem de kültürel bazda Avrupa için bir başlangıç ve dönüm noktası olarak görülmüştür. Bu süreçte şehirlere göç artmış, hızlı yapılaşma beraberinde mimari ve sanatsal alanda yeni kavramları getirmiştir. Endüstrileşmenin etkisiyle Avrupa'da kültürel miras anlayışının, sanatın kavranışının ve özellikle mimarinin değişime uğradığı gözlemlenmiştir. 19. yüzyılın son on yılında ortaya çıkan ve doğal formları esas alan Art Nouveau akımında; demir, çelik, tuğla ve ahşap gibi yapı malzemelerinin yanı sıra cam ve seramiğin de yoğun olarak kullanılmaya başlandığı görülmüştür. Bu makalede, önemli sanat akımlarından biri olan Art Nouveau yeniden ele alınmıştır. Akımın seramik sanatındaki etkileri incelenmiş; seramik sofra eşyası ürünlerine yönelik tasarımlar yapılarak, sofra seramiği üretimine farklı ve özgün desenlerin kazandırılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Art Nouveau, Sofra Seramikleri, Tasarım

Makale Bilgisi:
Geliş: 2 Ocak 2025 *Düzeltme:2 Nisan 2025* *Kabul: 3 Haziran 2025*

© 2025 idil. Bu makale Creative Commons Attribution (CC BY-NC-ND) 4.0 lisansı ile yayımlanmaktadır.

Giriş

Sanayi Devrimi ile anılan 19. yüzyılda makine kullanımının artması, insanların şehirlere göç etmesine neden olmuştur. Bu göçler ve fabrikaların çoğalması sonucunda geleneksel el sanatları gerilemiş, buna bağlı olarak geleneksel tarzdan uzaklaşma isteği doğmuştur. Avrupa'da yaşanan ekonomik ve sosyolojik değişimler üzerine zengin kesim, bu sürecin ortaya çıkardığı estetikten yoksun durumun değişmesi gerektiğine karar vermiş ve sanatsal bir arayış içine girmiştir. Edmond de Goncourt bu üsluba önceleri 'Yachting Style' adını verse de daha sonra 'Art Nouveau' ismi kabul görmüştür (Daniel, 2017: 10). Zanaat ve sanatı birleştirerek atölyeler kuran ve öğretmenlik de yapan John Ruskin, Gotik mimariyi inceleyerek döneme yeni bir bakış açısı getirmiştir. Ruskin'in görüşlerinden ilham alan William Morris, Arts & Crafts hareketinin başlamasında öncü bir rol oynamıştır. Morris, 1861 yılında başlattığı bu hareketle estetik akımın yaygınlaşması adına önemli bir adım atmıştır. 19. yüzyılın tarihsel mimarisine tepki olarak kullanılan çiçek ve bitki kıvrımları gibi organik çizgiler, mimariye farklı bir dinamizm kazandırmıştır. Toplumda estetik algısı geliştirilmeye çalışılarak mimari güzelleştirilmeye başlanmıştır. Bu süreçte mimaride alışılmadık formlar ile daha geniş ve açık alanlar tercih edilmiş; demir, cam, seramik ve ilerleyen dönemlerde beton gibi malzemeler kullanılmıştır. Yaklaşık on yıl devam eden bu süreç, yerini Art Nouveau akımına bırakmıştır (Akyazı 2005: 7). 1890'ların sonlarına doğru tüm Avrupa'da aynı anda gelişen 'Art Nouveau', moda ve avangard bir tarz olarak uluslararası başarıya ulaşmıştır (Daniel, 2017: 10). Çeşitli ülkelerde farklı isimlerle anılsa da genel olarak uluslararası bir hareket kabul edilmiştir. Art Nouveau, çoğu zaman eskiyi reddedip yeniyi tercih eden bir üslup olarak değerlendirilmiştir. Bu akımın klasik yansımaları zengin ve çeşitlidir; 19. yüzyıl sonunun tüm kaygılarını ve arzularını yansıtmaktadır. Mimari dekordan tuvallere, sofra eşyalarından mücevherlere kadar uzanan eserlerin çoğu, farklı disiplinlerin temalarından birkaçını aynı anda ifade etmektedir (Warren, 2017: 2). Art Nouveau Fransızca kökenli bir terimdir; Almanya'da Jugendstil, Avusturya'da Viyana Ayrılığı (Vienna Secession), İskoçya'da Glasgow Stili, İtalya'da Stile Liberty ve Fransa'da Belle Époque dönemi içinde kendi adıyla anılmıştır (Turan, 2017: 6). Kelime anlamı 'Yeni Sanat' olan Art Nouveau, 1880–1910 yılları arasında Amerika ve Avrupa'da, güzel sanatlar ile dekoratif sanatlar alanında etkili bir süsleme sanatı olarak doğmuştur (Magazine-artland). Başladığı günden beri bir tartışma kaynağı olan Art Nouveau; sınırları belirsiz, tespit ve tarif edilmesi zor bir akım olarak görülmüştür (Howard 1996: 1). Japon sanatından ilham alan akım, Japon çizgi anlayışından ve çiçekli süsleme kullanımından etkilenmiştir (Warren, 2017: 4). Temel olarak 1890-1905 yılları arasında ortaya çıkmış ve Birinci Dünya Savaşı'na kadar etkisini sürdürmüştür (Henry, 2023: 5). 19. yüzyılın sonlarında yaşanan sosyal ve estetik dalgalanmalar, modern bir sanata duyulan ihtiyacı doğurmuştur (Lenning, 2013: 3). Aslında bu akımla; endüstriyel makine üretiminin kesintisiz, net ve tekrarlayan formlarının ötesine geçilerek, bu formların doğadaki estetikle birleştirilmesi amaçlanmıştır. Mimaride görülen bu yenilenme hareketi, ülkemizde de Fransızca adı ile bilinmektedir. Hızla yayılan bu akım, eskinin yeni ile değiştirilmesi hareketidir. Kaliteli işçiliğe, desenlere ve yaratıcı olan her şeye açık bir yaklaşımdır. Yorkshire'daki Trinity Kilisesi'nde Richard Norman Shaw (1831-1912) ve Glasgow'da Charles Rennie Mackintosh (1868-1928) tarafından verilen eserler, bu akımın ilk örnekleri arasında yer almaktadır (Akyazı 2005: 10).

Görsel 1: Trinity Church 1866,Yorkshire.

Görsel 2: Sanat Okulu 1845, Glasgow.

Art Nouveau, Glasgow'dan Moskova ve Madrid'e kadar tüm Avrupa'da yaygınlaşmış, etkisi ise küresel boyutlara ulaşmıştır. İskoçya'da Margaret Macdonald (1864-1933), Frances Macdonald (1873-1921), Charles Rennie Mackintosh (1868-1928) ve Herbert McNair (1868-1955), Art Nouveau üslubunu geliştirerek bu alanda önemli bir yer edinmiştir (Warren, 2017: 5). Fransa'da Hector Guimard'ın tasarladığı Paris Metrosu girişleri, Paris'in kent dokusunu şekillendirmiştir. Victor Horta'nın Belçika'daki mimari yapıtları ise bu sanat üzerinde belirleyici bir etki yaratmıştır. 1893 yılında Victor Horta, Hôtel Tassel'in inşasını üstlenmiş; böylece eğrisel formlardan ve organik desenlerden oluşan yapıların dönemi başlamıştır. Aynı yıl Paul Hankar, inşa ettiği eviyle daha geometrik bir tarz ortaya koyarak Art Nouveau'nun doğuşuna katkıda bulunmuştur (Dubois ve Voituron 2023: 15).

Görsel 3: Aujourd'hui Bureaux de la Société NOVE / Année de Construction 1893-1894, Victor Horta.

1890 yılında Art Nouveau sanatçılarının, bu üslubu eserlerine ne ölçüde yansıttıkları konusu belirsizliğini korumaktadır. Art Nouveau'nun Almanca karşılığı olan 'Jugendstil', 'gençlik' ve 'stil' kelimelerinin birleşiminden oluşmaktadır (Sembach, 1999: 20). Brüksel'in Art Nouveau için Avrupa'da öncü bir merkez sayıldığı ve bu tarzın en yoğun temsil edildiği şehirlerden biri olduğu belirtilmektedir (Designartmagazine). 1834-1903 yılları arasında yaşayan James A. McNeill Whistler ve Aubrey Beardsley gibi sanatçılar dekoratif eserler ortaya koymuşlardır. Arthur Heygate Mackmurdo (1851-1942), yayımladığı 'Hobby Horse' dergisi ile bu alanda önemli bir örnek teşkil etmektedir. Benzer şekilde Albert Louis Dammouse'un 1889-1926 yılları arasında seramik alanında verdiği eserler, dönemin önemli örnekleri arasındadır. Art Nouveau; Brüksel, Paris ve Barselona'da eğrisel ve çiçeksi çizgilerle; Viyana ve Orta Avrupa'da ise geometrik şekillerle öne çıkan iki farklı üslup olarak değerlendirilmektedir (Akyazı, 2005: 22). Art Nouveau teriminin tam tanımını yapmak oldukça karmaşıktır. Tschudi-Madsen, Art Nouveau'nun aslında Avrupa çapında farklılık gösteren, ancak temel ilkelerde birleşen çok sayıda stilden oluştuğunu vurgulamıştır. Almanca konuşulan ülkelerdeki Jugendstil'in, Belçika Art Nouveau'sundan ayrı bir stil olduğu ve daha geometrik formlara dayandığı savunulmaktadır. Fransız Art Nouveau'sunun ise Fransa'nın yerel Rokoko geleneğiyle benzerlikler taşıdığı ileri sürülmektedir. Stilin kuzeydeki

biçimleri ile Antoni Gaudí'nin eserleri birbirinden farklı değerlendirilmekte; aynı zamanda İtalya ve İspanya'daki örnekler arasında da coğrafi farklar bulunduğu belirtilmektedir (Warren, 2017: 4).

Art Nouveau ve Seramik Sanatı

Art Nouveau, geleneksel zanaat yöntemleri ile endüstrileşmenin getirdiği olanakları birleştiren bir mimarlık ve tasarım anlayışı olarak 19. yüzyılın sonlarında ortaya çıkmıştır (Karagöz, 2007:5). Daha iyi bir yaşam arayışıyla gelişen endüstriyel düzen, insanları doğadan uzaklaştırmış ve el işçiliği yerini giderek seri üretim makinelerine bırakmıştır. Ancak endüstrileşmeye artan bu ilginin bir sonucu (ve tepkisi) olarak, el yapımı işlere yeniden önem verilmeye başlanmıştır. Mimari ile başlayan Art Nouveau hareketi; cam, demir, çelik, tuğla ve seramik gibi alanlarda da etkisini göstermiştir. Demir ve çelik malzemenin sağladığı statik olanaklarla mimaride cam kullanımı artmış; yapıya seramik malzemenin de eklenmesiyle mimari, farklı disiplinlerden beslenen yepyeni bir estetik kazanmıştır. Horace Walpole, Ruskin, A.W.N. Pugin, Morris, Viollet-le-Duc ve Gaudí gibi sanatçılar Gotik mimariden etkilenerek Art Nouveau üslubunda eserler vermişlerdir (Ağatekin, 2019: 1356). Sanayileşmenin hızlanmasıyla seri üretim yöntemleri çeşitlenmiş; özellikle sofra eşyalarında transfer baskı sistemiyle kitlesel üretim mümkün hale gelmiştir. Bu dönemde 'Bone China' (kemik porseleni) ve 'Ironstone China' olarak adlandırılan, porselenden daha farklı bünyeye sahip seramik türlerinin üretimi gerçekleşmiştir (Turan, 2017: 14). Sanayi Devrimi ile seramik malzemenin dayanıklılığının artması ve endüstriyel alanda yüksek talep görmesi, üretici sayısını artırmış; Art Nouveau akımıyla birlikte sanatsal seramik üretimi de yaygınlaşmıştır. Seramik alanında ortaya çıkan bu yeni tarzda; çiçek, bitki, dal, insan ve hayvan figürleri sıklıkla kullanılmıştır (Aslan ve Tezcan, 2022: 1512). Vazo, yemek takımı, aydınlatma elemanları, biblo ve heykel gibi ürünlerin tasarımlarında; organik ve geometrik formlar, bitki sapları, çiçekler ve hayvan figürleri yeniden yorumlanmıştır. Bu tasarımlarda özellikle yeşilin tonları, kahverengi, sarı ve mavi renkler hakimdir (Henry, 2023: 11). Art Nouveau'ya özgü çiçekli ve dallı seramiklere; Paul Dachsel'in 'Bronz Amfora' vazosu (Görsel 4) ve Dirk Verhaar'ın 41 cm boyutundaki zambak dekorlu tabağı (Görsel 5) örnek gösterilebilir.

Görsel 4: Amfora Art Nouveau Seramik Vazo 20. Yy, Paul Dachsel, Avusturya.
Görsel 5: Zambak Dekorlu, 1899-1901, Dirk Verhaar, Holland.

1900'lerden kalma üç kulplu toprak fincan, William Moorcroft'ın seramik çalışmasının (Görsel: 6) bir örneğidir. Krem zemin üzerine ince detaylı, yeşil, sarı ve mavi çiçek çiçekleriyle süslenmiş, üstte ve altta süslü bordürler ve fincanın iç kenarı çevresine çiçek desenleri uygulanmıştır. Fincanın üç adet mavi boyalı ve sırlı sapı vardır ve William Moorcroft'un yeşil boyalı imzasının yanı sıra tabana Macintyre işaretleri basılmıştır (1stdibs).

Resim 6: William Moorcroft, MacIntyre Art Nouveau Tüp Astarlı Florian Ware Sevgi Kupası.

İngiltere'deki seramik üreticileri, Art Nouveau döneminde sofra eşyaları üretiminde oldukça başarılı olmuşlardır. Gelenekseli reddederek daha özgün formlar ve desenler yaratmaya çalışan üreticiler, bu dönemde öne çıkan stoneware (taş eşya) üretimini sanatla birleştirerek yeni bir tarz oluşturmuşlardır. Ortaya çıkan bu yeni tarzların seri üretimi, İskandinav ülkelerinde ve Almanya'da gerçekleştirilmiştir. Art Nouveau akımıyla birlikte seramik sanatı, yeni üslup ve malzemelerle tanışmıştır. Seramik alanına yansıyan doğa esintileri, tıpkı doğadaki gibi eğrisel formlarla betimlenmiş; bu formlarda keskin köşe ve açılara yer verilmemiştir (Karagöz, 2007: 11). Hollanda'da 'Nieuwe Stijl' (Yeni Stil) olarak bilinen Art Nouveau; Belçika'daki daha çiçeksi ve kavisli tarzdan ayrılarak farklı bir gelişim çizgisi izlemiştir. Alman Jugendstil ve Avusturya Viyana Ayrılığı (Secession) akımlarının etkileri ise daha çok geometrik ve stilize formlarda kendini hissettirmektedir.

Resim 7: Porselen Vazo J. Jurriaan Kok (form) & W. R. Sterken (dekorasyon), Haagsche Plateelbakkerij, Rozenburg, Den Haag, 1901, Darmstadt, Almanya.

Fransa'da ise Art Nouveau seramikleri zaman zaman işlevsel formdan çıkarak heykel sanatına dönüşmüştür. Agathon Léonard'ın Manufacture Nationale de Sèvres için tasarladığı porselen 'Eşarplı Dansçı' heykelciği, 1900 yılında Paris'te sergilenmiştir. Macaristan'ın Pécs kentindeki Zsolnay Fabrikası, 1853'te Miklós Zsolnay tarafından kurulmuş; daha sonra oğlu Vilmos Zsolnay (1828–1900) ve baş tasarımcı Tádé Sikorski (1852–1940) yönetiminde taş eşya (stoneware) ve diğer seramik türlerini üretmeye devam etmiştir. 1893 yılında Zsolnay, eozin tekniğiyle yapılmış porselen parçaları tanıtmıştır. Fabrika, yenilikçi ürünlerini 1873 Viyana Dünya Fuarı ve

'Grand Prix' ödülünü kazandığı 1878 Paris Dünya Fuarı gibi uluslararası sergilerde sunarak dünya çapında tanınırlık kazanmıştır. Donmaya dayanıklı Zsolnay bina dekorasyonları, özellikle Art Nouveau hareketi sırasında inşa edilen pek çok yapıda kullanılmıştır.

Sofra Seramiklerinde Art Nouveau ve Güncel Yorumlar

Seramik sanatı; çömlekçilik ve fayans da dahil olmak üzere, Art Nouveau sanatçılarının gelişim gösterdiği önemli alanlardan biridir. 19. yüzyılın ikinci yarısında seramik üretimi geliştirilmiş; özellikle mat ve kristal sırlı seramiklerin üretilmesi, unutulmuş bazı sır tekniklerinin yeniden keşfedilmesini sağlamıştır. Art Nouveau seramikleri, bitkisel motifleri bu tarza büyük uyum sağlayan geleneksel ve modern Japon ile Çin seramiklerinden de etkilenmiştir. Sofra seramiklerinde Art Nouveau'nun etkisi, organik formlar ve doğa temalı desenlerin modern yorumlarıyla günümüze taşınmaktadır. 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarına ait bir sanat akımı olan Art Nouveau; zarif hatlar, bitki motifleri ve akıcı şekillerle tanınır. Bu çalışmada, Art Nouveau'nun sofra seramiklerine yansıması ele alınmış; bu yansımalar bazen minimal, bazen de daha cesur formlarla tasarlanmıştır. Tasarım sürecinde Art Nouveau'nun zarif çizgileri ve organik motifleri, çağdaş malzeme ve üretim teknikleriyle harmanlanarak daha işlevsel ve estetik açıdan çağdaş ürünler ortaya konulmuştur. Örneğin, seramiklerde kullanılan modern renk paletleri, geleneksel Art Nouveau desenlerine yenilikçi bir bakış açısı kazandırabilir. Aynı zamanda dijital baskı teknolojilerinin gelişmesiyle, bu tarz motifler çok daha detaylı ve özgün bir şekilde seramik yüzeylere aktarılabilir. Art Nouveau tarzında zambak, tavus kuşu ve ayçiçeği gibi belirli motifler sıklıkla tekrar etmektedir. Radyal formda ayçiçeği daha az görülürken; tavus kuşunun kuyruk tüylerine, kuşun kendisinden daha sık rastlanmaktadır. Benzer şekilde nilüferin yaprağı ve sapı, çiçeğin önüne geçebilmektedir. Asma filizleri yapraklarından, tomurcuklar ise çiçeklerden daha fazla ilgi odağı olmuştur. Kuğunun, popülerlik açısından tavus kuşunu geride bıraktığı söylenmektedir; zira kuğu hem bir gurur sembolü hem de en üst düzey zarafetin temsilcisi olarak ilişkilendirilmektedir (Daniel, 2017:16).

Sonuç olarak Art Nouveau'nun sofra seramiklerine etkisi, hem geleneksel dokuların modern formlarla harmanlanması hem de çağdaş teknolojilerle yeniden yorumlanması sayesinde günümüzde tekrar popülerlik kazanmıştır. Bu kapsamda Art Nouveau tarzı yorumlanarak üç farklı tasarım yapılmıştır. Bu çalışmalarda doğal lekeler, organik izler, kıvrımlı çizgiler, çiçekler ve dallar kullanılmış; renk ve dokularla tasarımlara biçim verilmiştir. Hazırlanan tasarımlar, son teknoloji dijital baskı yöntemiyle tabak yüzeylerine aktarılarak üretim için hazır hale getirilmiştir.

Resim 8: Keramika 2024 Özel Kolleksiyon.

Art Nouveau akımı üzerine yapılan araştırmalar ve taranan çok sayıda görsel referans ışığında hazırlanan tasarımlar (Resim 8), bu akımın karakteristik özelliklerini taşımaktadır. Doğadan ilham alınarak oluşturulan bu tasarım çalışması, organik formlara sahiptir; özellikle kullanılan tüy benzeri motifler, dönemin üslubunu yansıtmaktadır. Desendeki akıcı hatlar ve kıvrımlı şekiller, doğanın canlılığını ve zarafetini betimleyerek tasarıma dinamik bir görünüm kazandırmıştır. Bu desen tasarımında, simetrik ve asimetrik formlar bir arada kullanılarak görsel bir denge oluşturulmuştur. Motiflerin düzenli dizilişi simetriyi vurgularken; renk tonlarındaki varyasyonlar ve yer yer uygulanan asimetrik düzenlemeler, tekdüzeliği kırarak dinamik bir etki yaratmıştır. Art Nouveau

estetiğinde olduğu gibi, bu tasarımda da pastel tonlar ve doğal renkler tercih edilmiştir. Toprak tonları ve yeşilin çeşitli nüansları, tasarıma doğal ve sıcak bir atmosfer katmaktadır. Desenlerin yer aldığı zeminlerdeki dokusal görünüm ve renk geçişleri de Art Nouveau'nun estetik anlayışıyla örtüşmektedir. Bu dokusal zenginlik sayesinde desenler daha derinlikli ve canlı bir hale gelmiştir.

Resim 9: Keramika 2024 Özel Kolleksiyon.

Resim 9, Art Nouveau akımının temel özelliklerini taşıyan ve modern bir yorumla günümüze uyarlanan nitelikli bir örnektir. Desendeki bitkisel motifler, dönemin karakteristik üslubunu yansıtmanın yanı sıra; doğanın canlılığını ve zarafetini betimleyerek tasarıma dingin bir görünüm kazandırmıştır. Simetrik bir yapıya sahip olan bu tasarımda, denge unsuru ön planda tutulmuş; renk kullanımıyla ise kompozisyona hareketlilik sağlanmıştır. Art Nouveau sanatına özgü olan düzlemsel ve üç boyutlu formların birlikteliği, bu desenlerde de sürdürülmüştür. Bitkisel motifler çizgisel ve düzlemsel olarak tasvir edilse de, kullanılan renk tonlamaları sayesinde üç boyutlu bir derinlik hissi oluşturulmuştur. Mavi ve toprak tonlarının bir arada kullanılmasıyla, tasarıma sıcak ve doğal bir atmosfer kazandırılması amaçlanmıştır. Bu tür tasarımlar, izleyiciye estetik bir deneyim sunarken aynı zamanda geçmişin zengin sanat mirasını da günümüze taşımaktadır.

Resim 10: Keramika 2024 Özel Kolleksiyon.

Çiçek motiflerinin ağırlıklı olarak kullanıldığı bu tasarımda (Resim 10), Art Nouveau döneminin karakteristik özelliklerinin ön plana çıkarılması amaçlanmıştır. Doğadan ilham alınarak hazırlanan bu çalışmada, kullanılan renk ve desenler dinamik bir görünüm ortaya koymuştur. Geometrik motiflerle simetrik bir yapı oluşturulurken, çiçeklerin serbest dağılımıyla asimetrik bir denge sağlanmak istenmiştir. Bu asimetrik kurguyla daha özgür bir yaklaşım benimsenmiş ve desene hareketlilik kazandırılmıştır. Zeminde tercih edilen pastel tonlar tasarıma dingin bir hava katarken, çiçeklerdeki canlı renklerle dikkat çekici bir görsel etki elde edilmiştir.

Zemindeki dalgalı çizgiler, geometrik desenler ve bitkisel motifler; dönemin sanatsal anlayışını yansıtan temel detaylardır.

Sonuç

19. yüzyılda başlayan Art Nouveau akımı tüm Avrupa'ya yayılmış ve beraberinde köklü değişimler getirmiştir. Sanayinin ve makineleşmenin gelişmesiyle toplumsal yapılar değişmiş; sanat, hem mimari hem de kullanım eşyaları üretiminde görsel anlamda yönlendirici bir kavram haline gelmiştir. Bugün bile Art Nouveau akımına ait dünyaca ünlü yapıların ve sanat eserlerinin etkisi varlığını sürdürmektedir. Sanayi Devrimi ile imalat ve seri üretim ürünlerinin artması, üretim dinamiklerini değiştirmiştir. Bu durum, seri üretim ürünlerinin maliyetinin düşmesine, üretimin artmasına ve ürünlerin daha geniş kitlelere ulaşmasına olanak tanımıştır. Seramik alanında da seri üretimle imal edilen sofra eşyalarında Art Nouveau etkisi yoğun olarak hissedilmektedir. Bu çalışmada, endüstriyel üretim olanakları ile geleneksel desen anlayışı harmanlanmış; Art Nouveau akımının doğaya dönüş felsefesini ve el işçiliğinin önemini vurgulayan tasarımlar ortaya konmuştur. Tasarım çalışmaları; doğayı koruma bilincini, ekolojik dengeyi ve doğa-insan ilişkisini yeniden yorumlamaktadır. Makalede ele alınan ve doğadan ilham alınarak hazırlanan tasarım örnekleri, Art Nouveau estetiğini günümüz teknolojisiyle buluşturmaktadır. Bu kapsamda, endüstriyel seri üretime uygun, genel beğeniye hitap eden yüzey tasarımlarının son teknoloji makinelerle üretilmesi hedeflenmiştir. Böylece sofra seramiği üretimine modern bir bakış açısı kazandırılması; aynı zamanda sürdürülebilir ve trend odaklı tasarımlarla sektöre yenilikçi çözümler sunulması amaçlanmaktadır.

Kaynaklar

Ağatekin, M. ve Turan, N. (2019). Art Nouveau Akımı'nın cam sanatına yansımaları. İdil Sanat ve Dil Dergisi, 8(62), 1355-1374. doi: 10.7816/idil-08-62-09

Akyazı, S. (2005). Art Nouveau mimarisinde seramik malzeme kullanımı ve Antoni Gaudi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.

Aslan, N. ve Tezcan, H. (2022). Art Nouveau akımının cam ve seramik sanatına etkileri. International Social Sciences Studies Journal, 8(95), 1506-1514. doi: 10.29228/sssj.62085

Daniel, G. (2017). Art Nouveau: Art and design at the turn of the century. The Museum of Modern Art (MoMA).

Dubois, C. ve Voituron, S. (2023). L'Art Nouveau à Bruxelles: Demeures intemporelles. Alice Éditions.

Henry, H. M. (2023). Ceramic forms: A synthesis of Art Nouveau, Art Deco, and Abstract Expressionism (Master's thesis). Mississippi College.

Howard, J. (1996). Art Nouveau: International and national styles in Europe. Manchester University Press.

Karagöz, G. (2007). Doğaya öykünme: Art Nouveau mimarlığı (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Lenning, H. F. (2013). The Art Nouveau. Springer.

Sembach, K. J. (1999). Art Nouveau: Utopia: Reconciling the irreconcilable. Taschen.

Turan, N. (2017). Art Nouveau Akımı'nın seramik ve cam sanatına yansımaları (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir.

Warren, R. (2017). Art Nouveau and the classical tradition. Bloomsbury Publishing

Görsel Kaynaklar

Görsel 1: https://images.findagrave.com/photos/2019/174/CEM2292258_4eb839c0-10e9-423c-9632-f4bd505eccbc.jpeg?size=photos1024
Görsel 2: http://tripandtravelblog.com/wp-content/uploads/2012/05/Glasgow-School-of-Art.jpg
Görsel 3: Cécile Dubois, Sophie Voituron "L'Art Nouveau À Bruxelles Demeures İntemporelles", Belgium,2023, S.15
Görsel 4: https://www.morganstricklandantiques.com/products/art-nouveau-pottery-vase-with-bronze-mount-by-paul-dachsel-for-amphora/
Görsel 5: https://artnouveauplateel.nl/wp-content/uploads/2023/09/PZH_wandbord_1902_DV_voor867x1024.jpg
Görsel 6: https://www.1stdibs.com/furniture/dining-entertaining/ceramics/william-moorcroft-macintyre-art-nouveau-tube-lined-florian-ware-loving-cup/id-f_26888102/
Görsel7:https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/09/Vase_by_J._Jurriaan_Kok_%28form%29_%26_W._R._Sterken_%28decoration%29%2C_Haagsche_Plateelbakkerij%2C_Rozenburg%2C_Den_Haag%2C_1901%2C_porcelain_-_Hessisches_Landesmuseum_Darmstadt_-_Darmstadt%2C_Germany_-_DSC00820.jpg/401px-thumbnail.jpg?20170922224225
Görsel 8: Keramika Özel Kolleksiyon, 2024
Görsel 9: Keramika Özel Kolleksiyon, 2024
Görsel 10: Keramika Özel Kolleksiyon, 2024

İnternet Kaynakça

URL1.https://magazine-artland-com.translate.goog/art-movement-art-nouveau/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=tr&_x_tr_hl=tr&_x_tr_pto=tc (Erişim Tarihi: 24.12.2024)
URL2.https://www-designartmagazine-com.translate.goog/2018/04/master-of-light-victor-horta-in-brussels.html?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=tr&_x_tr_hl=tr&_x_tr_pto=tc (Erişim Tarihi: 24.12.2024)
URL3.https://www.1stdibs.com/furniture/dining-entertaining/ceramics/william-moorcroft-macintyre-art-nouveau-tube-lined-florian-ware-loving-cup/id-f_26888102/ (Erişim Tarihi: 24.12.2024)

ANALYSIS OF ART NOUVEAU PATTERNS AND THEIR CONTEMPORARY INTERPRETATIONS IN THE CERAMIC TABLEWARE INDUSTRY

Gülçin Çavdar
Aysun Erzincan

ABSTRACT

Significant changes took place in world history during the 19th century, serving as an economic and cultural turning point for Europe. During this period, migration to cities intensified, and architecture evolved due to rapid urbanization. As industrialization expanded, it profoundly impacted cultural heritage, works of art, and particularly architecture in major European cities. Emerging in the last decade of the 19th century, Art Nouveau was characterized by its reliance on natural forms. While initially utilizing glass and ceramics alongside construction materials such as iron, steel, brick, and wood, the style later extended to tableware and artistic products. In this article, Art Nouveau is re-evaluated to ensure its transmission to future generations; this is achieved by analyzing sample images and creating unique design examples using new technologies. The study examines the reflection of Art Nouveau elements on ceramic art and aims to introduce novel patterns to the production of table ceramics through specific design applications.

Keywords: Art Nouveau, Table Ceramics, Design